

Özetler

SİROTİK KARACİĞER YÜZEYİNİN GÖRÜNÜMÜ

Surface Features of Cirrhotic Liver

Waykin Nopanitaya, Joe W. Grisham, Johnny L. Carson, Myra M. Dotson.
Virchows Archiv. Pathological Anatomy and Histology, 372: 97-108, 1976.

Sirotik sıçan karaciğerlerinden elde edilen tek hücre veya birçok hücreden oluşmuş doku örnekleri "scanning" elektron mikroskopi (SEM) tekniği ile incelenmiştir. Sıçanlarda siroz, tekrarlayan sodyum fenobarbital ve karbon tetraklorür uygulamalarıyla ortaya çıkarılmıştır. İncelemelerde karaciğer bağ dokusunun septumları arasında gevşek, ağ şeklinde fibroblastlar görülmüştür. Sirotik nodüllerdeki hepatositlerin düzeni ve yüzeylerinin görünümü normal karaciğerlerdeki paransim hücrelerinin görünümünden farklı bulunmuştur. Sirotik nodüllerdeki hepatositlerin tümü, iki hücre kalınlığında tabakalar oluşturmaktadır. Mikrovillüslerin kapladığı alan artmış bulunmakta ve bunun da düzgün yüzeyli intersellüler aralığın alanında bir daralmaya karşılık olduğu düşünülmektedir. Sirozlu karaciğerlerde hepatositlerin aralarındaki kanalcıklar dallanmış görünümündedir. Bağ dokusunda artmaya bağlı olarak hepatositlerin yüzeylerinde mikrovillüslerin yassılaştığı, küçük kıvrımların arttığı, bu görünümün normal karaciğerde de bağ dokusunun bulunduğu yerlerde izlendiği belirtilmektedir. Hepatositlerin yüzeyleri, fibroblastlarla direkt ilişkide bulunduğu yerlerde düzgün bulunmuştur. Sinüzoidleri döşeyen endotel hücrelerinde dağınık, geniş ve az sayıda porlar bulunmuştur.

Dr. Selim Atakan

OTOPSİLERDE KORONER SKLEROZ, KORONER TROMBÜS VE MYOKART İNFARKTÜSÜ

Böttger, W., Güthert, H. und Vollmar, F.: Koronarsklerose koronar thrombose und Myokardinfarkt im Obduktiongut. *Zlb. allg. Path.* 120: 315-322, 1976.

1951-69 yılları arasında yapılan 28978 otopsi olgusu araştırmaya alınmıştır. Koroner sklerozun sıklığı, seks ve yaş dağılımının analizi ve sonuçlarının istatistiki değerlendirmesi yapılmıştır.

Otopsi yapılan olguların 52,25 % inde (55,77 % erkek, 48,06 % kadın) koroner skleroz saptanmıştır. Hafif ve orta derecede koroner skleroz (34,47 %) ileri derecede koroner skleroz (17,80 %) dan daha sık olarak bulunmuştur. Araştırılan süreç içinde öncelikle hafif şekli olmak üzere her iki tip koroner skleroz iki cinsten de rölatif olarak artmıştır. Erkeklerde ileri derecede koroner skleroz şekli, genç kuşakta da koroner damarların sklerotik değişiklikleri daha sık olarak bulunmuştur.

Koroner sklerozdan ölüm ortalama yaşı 68 (erkeklerde 67, kadınlarda 69) dur.

Dr. Yüksel Alvr

OTOPSİLERDE KORONER SKLEROZ, KORONER TROMBÜS VE MYOKART İNFARKTÜSÜ

Böttger, W., Güthert, H., Vollmar, F. und Böttger, U.: Koronarsklerose Koronar thrombose und Myokardinfarkt im Obduktiongut. Zbl. allg. path. 120: 374-382, 1976.

1951-69 yılları arasında Enstitümüzde 28978 otopsi yapılan olgu araştırmaya alındı. Koroner trombüsün yaşa ve sekse göre dağılımı, lokalizasyonu ve yaşı araştırıldı. Sonuçların istatistiki değerlendirmesi yapıldı.

Otopsi yapılan olguların 2,31 % inde (erkekler 8,81 %, kadınlar 1,31 %) koroner trombüs saptandı.

1951-53 yılları arasında koroner trombüs oranı 1,14 % iken 1969 da bu oran 2,33 % olarak bulunmuştur. Bu artış anlamlıdır. Erkeklerde kadınlara nazaran daha fazla bulunmuştur. Koroner sklerozunda olduğu gibi genç yaş guruplarında fazlaca raslanmıştır.

Dr. Yüksel Alvr

OTOPSİLERDE KORONER SKLEROZ, KORONER TROMBÜS VE MYOKART İNFARKTÜSÜ

Böttger, W., Güthert, H., Vollmar F. und Böttger, U.: Koronarsklerose Koronar thrombose und myokardinfarkt im Obduktiongut. Zbl. allg. path. 120: 481-486, 1976.

1951-69 yılları arasında yapılan 28978 otopsi olgusu araştırmaya alınmıştır. Koroner sklerozun yaş ve cinsiyete göre dağılımı ve sıklığı araştırıldı.

Otopsi yapılan olguların 3,97 % (4,93 % erkek; 2,52 % kadın) sinde koroner trombüs, koroner skleroz ile kombine olarak bulunmuştur. İleri derecede koroner sklerozu olanlarda trombüs 8,96 % hafif derecede olanlarda ise 1,39 % oranında idi. Erkeklerde hastalığa tutulma oranları kadınlara nazaran anlamlı derecede fazla idi. Sol koroner arterdeki trombüs 2,46 % sağ koronere 1,51 % nazaran fazla olarak bulundu. Lümeni tüm tıkamayanlar tam tıkayanlardan fazla idi. Taze trombüsler organize olanlardan daha fazla olarak bulundu. Koroner sklerozunda trombüs olma olasılığı yaş arttıkça bir düşme gösteriyordu.

Dr. Yüksel Alvr

OTOPSİLERDE KORONER SKLEROZ, KORONER TROMBÜS VE MYOKART İNFARKTÜSÜ

Böttger, W., Güthert, H., Vollmar, F. und Müller, L.: Koronarsklerose koronar thrombose und Myokardinfarkt im Obduktiongut. *Zbl. allg. path.* 120: 487-499, 1976.

1951-69 yılları arasında yapılan 28978 otopsi olgusu araştırmaya alınmıştır. Myokart infarktüsünün sıklığı, yaşa ve cinse göre dağılımı, kalp kasında infarktüstten sonra oluşan fibröz alan incelendi.

Tüm otopsi olgularınının 8,26 % sında myokart infarktüsü (Mİ) saptandı. Erkeklerdeki myokart infarktüsü (10,32 %) kadınlara (5,78 %) nazaran anlamlı derecede fazla idi. İnfarktüs nedbesi Mİ'den daha fazla olarak bulundu. Sağ ventrikül arka duvarında 1.09 % oranında Mİ görülmesine rağmen sol ventrikül arka duvarında 61,85 % oranında görüldü. İnfarktüs ve infarktüs nedbe çapı 3-8 cm kadardı. Son senelerde ilk yıllara nazaran Mİ oranında bir düşme izlenmiştir.

Mİ 70 yaşında en sık görülmektedir. İnfarktüs yüzdesi kadın ve erkeklerde yaşın artması ile bir paralellik göstermektedir. Bizim araştırmamızda 66,5 % dur. 20 yıllık araştırma süresinde infarktüsülülerin yaş ortalamalarının artması otopsilerdeki ortalama yaşama sürelerine uymaktadır.

Dr. Yüksel Alvr

ASİRİNİN KARACİĞER ÜZERİNE ZEHİRLİ ETKİLERİNİN OLUŞTURDUĞU ULTRASTRÜKTÜREL DEĞİŞİKLİKLER

Ultrastructural Changes in Aspirin Hepatotoxicity.

Theodore Iancu, Ezra Elian

American Journal of Clinical Pathology 66: 570-575, 1976.

Romatizmal ateşi olan ve aspirin tedavisi görmekte olan 9 yaşında bir erkek hastanın serum transaminaz düzeyleri yükselince karaciğer iğne biyopsisi yapılmıştır. Elektron mikroskopik incelemelerde hepatotoksik ilaçlarda görüldüğü gibi karaciğer ince yapısında ileri derecede değişiklikler gözlenmiştir. Ribozomal endoplazmik retikülümün belirgin genişlemesi, düz endoplazmik retikülümünde proliferasyon ve mitokondrial bozukluklar bunların en başta gelenleridir. Bu değişikliklerle aspirinin hepatotoksik olduğu söylenebilir. Sürekli aspirin tedavisi gören hastaların serum transaminaz ölçümlerinin yapılması ve devamlı hastaların kontrol altında tutulmaları gerekmektedir.

Dr. Selim Atakan

ÇOCUKLARDA RABDOMYOSARKOMA (35 Vakanın Klinikopatolojik İncelenmesi)

Rhabdomyosarcoma in Children. A Clinico Pathologic Study of 35 Patients. Kathryn Ann Weichert, Kevin C. Bove, Bernard S. Bron, Beatrice Lampkin. American Journal of Clinical Pathology, 66: 692-701, 1976.

1953-1973 arasında "Ohio, Cincinnati, Children's Hospital" tip merkezinde 35 rabdomyosarkomlu hasta tedavi görmüştür. Tanıda ve prognozda etkili önemli öğeler arasında yaş, cins, yerleşim, tümörün stage'i ve patolojik olarak tipi vardır. Ayrıca cerrahi girişim, radyasyon ve kemoterapinin yaşama süreleri üzerine etkileri de araştırılmıştır. Yaşama süreleri 2-20 yıl arasında değişmektedir. Stage I için % 86; stage II için % 40 ve daha ileri lezyonlar için % 0 iki yıllık yaşama süresi bulunmuştur. Patolojik sınıflandırmanın prognoz göstergesi olarak faydalı olduğu izlenmiştir. Yassı hücrelerin görüldüğü miksoid tiplerde bütün stage'lerde yaşama süresinin % 80 olduğu görülmüştür. Orta derecede ayrışım gösteren rabdomyoblastlardan oluşan serilerde bütün stage'lerde yaşama süresi % 10 bulunmuştur. Yukarıdaki her iki tipin birlikte olduğu vakalarda yaşama süresi % 40'tır. Alveolar tipte 2 sene yaşayan vaka görülmemiştir.

Dr. Selim Atakan

ANJİOİMMÜNOBLASTİK LENFADENOPATİ

*Angioimmunoblastic Lymphadenopathy
Elena Kessler: Cancer, 38: 1587-1590, 1976.*

57 yaşında bir erkekte; lenfadenopati, ateş, splenomegali ve poliklonal gammopati bulunmuştur. Klinik gidiş, sitotoksik tedaviye kısa sürede cevap, sık enfeksiyonlar, immünolojik anormallik, lenf nodu biyopsisi ve postmortem materyeldeki histolojik bulgular, disproteinemi ile anjioimmünoblastik lenfadenopati teşhisimizi doğrulamıştır.

Dr. Rifki Finci

BÖBREĞİN KİSTİK TERATOMASINDA HUSULE GELEN KARSİNOİD TÜMÖR

Carcinoid Tumor Occurring in Cystic Teratoma of the Kidney
Masamichi Kojiro, Hiroto Ohishi, Hikaru Isobe: *Cancer*, 38: 1636-1640, 1976.

Ovaryum ve testislerin benign teratomalarında karsinoid tümörler nadiren meydana gelirlersedeyse, inancımıza göre böbreğin benign kistik teratomalarından kökenini alan karsinoid olgusu ilk defa bildirilmektedir. Hasta Tagawa Hastanesine, sol abdominal kitle ve şiddetli epigastrik ağrı ile başvurmuştur. Retrograd ve intravenöz pyelografi sol böbrekte belirgin dilatasyon ortaya koymuş; renal tümör klinik olarak teşhis edilmiştir. Operasyonda, ağırlığı 1400 gr. kadar olan polikistik tümör çıkarılmıştır. Histolojik olarak: müköz sekretuar bezler, düz kas, kıkırdak, kolumnar epitelyum gibi teratoid dokular arasında karsinoid tümör belirlendi. Hastada karsinoid sendrom mevcut değildi.

Dr. Rifki Finci

LENF DÜĞÜMLERİNİN PRİMER KAPOSI SARKOMU

Primary Kaposi's Sarcoma of Lymph Nodes
Carlos V. Ramos, Herbert B. Taylor, Benjamin A. Hernandez, Eugene F. Tucker
American Journal of Clinical Pathology 66: 998-1003, 1976.

Lenf düğümlerini primer olarak tutan bir Kaposi sarkomu örneği yayınlanmıştır. Hasta jeneralize lenfadenopatisi ve anemisi olan 73 yaşında Amerikalı bir kadındır. Ayrıca romatizmal kökenli konjestif kalp yetmezliği vardır. Hastahanedeyse tekrarlanan incelemeler sırasında hiperkalsemi saptanmış olup kanda dolaşan parathormon ve prostaglandin E₂ ve F düzeyleri oldukça yüksek bulunmuştur. Kemik sürveyinde tümör izlenmemiştir. Lezyonun bulunduğu lenf düğümünün elektron mikroskopik incelenmesinde malign hücrelerin ve diğer hücrelerin sitoplazmalarında kökeninin endotelial olduğunu gösteren sekretuar

cisimcikler görülmüştür. Amerika Birleşik Devletlerinde Kaposi sarkomunun lenf düğümünü primer olarak tutmasının çok ender gözleendiği tartışılmış olup ektopik hormon salgılanması ile birlikte görülen ve yayımlanan ilk Kaposi sarkomu olgusudur.

Dr. Gamze Özbay

YAŞLANMANIN PRİMER NEDENLERİ: MODERN TEORİLER VE KAVRAMLARIN KISA BİR ÖZETİ

Hahn, H.P.: Primary Causes of Ageing: A Brief Review of Some Modern Theories and Concepts. Mech. Age. Dev., 2: 245-250, 1973.

Günümüzde organizma ve hücre yaşlanma mekanizması yeterince aydınlatılamamıştır. Yaşlanmayı açıklayacak görüş aşağıdaki niteliklere sahip olmalıdır.

- a) Yaşlanma mekanizmasını açıklamak için seçilen örnekler türlere özgü niteliklere sahip olmalı.
- b) Sorumlu tutulan mekanizma organizma içsel bütünlüğünü bozacak nitelikte olmalı.
- c) Bu mekanizma ilerleyici olmalı. Devam ettiği için organizmanın onarma gücünü aşmalı.
- d) Mekanizma organizmanın içinde olmalı.

Bugüne değin yukarda sayılan niteliklere sahip kanıtlanmış bir varsayım ileri sürülmemiştir. Ayrıca yaşlı organizmada görülen hücre yıkım işlevi artışı, enzimlerin çeşitli koşullara dayanıklılıklarının değişmesi gibi ikincil olguları, olaya neden olan birincil olgularla karıştırmamak gereklidir.

Yaşlanma mekanizmasını açıklamaya yönelik görüşleri iki ana grupta toplayabiliriz.

1- "Ageing Programme":

a) İlk kez "Biomorphose" varsayımı ile Buerger yaşlanmanın genetik olarak programlandığını ileri sürdü. Embriyo-büyüme-farklanma eksenini üzerindeki çalışmalarıyla varsayımını kanıtlayan araştırmacıya göre hayat süreci basit-değişmez-düzgün matematiksel bir eğri ile gösterilebilir.

b) "Agein Genes": Organizmanın büyüme ve gelişmesi sırasında etkisiz kalan ancak çoğalabilme yeteneğinin sona ermesinden sonra etkin olan ve yaşlanmayı başlatan genlerin varlığını kabul eden bu görüş

Hayflick'in doku kültüründeki çalışmaları ile kanıtlandı. Araştırmacı hücrelerin tür ve organa özgü yaşam süresi ve çoğalma gücü olduğunu belirtti.

Bu iki görüşe göre yaşlanma fizyolojik bir olaydır.

2- "Error Accumulation Hypothesis": Diğer adı ile "Alternative" görüşe göre metabolizma çok karmaşık bir olaylar kümesidir. Dışardan gelen herhangi bir nedenle (ionizasyon, kozmik radyasyon.) kromozomdan replikasyonla yeni protein yapımı çok duyarlı olduğu için etkilenir ve organizma proteinlerinden farklı bir protein oluşur. Bu protein bir enzim ise kısır döngü halinde olayın büyümesini sonuçlar.

Bu görüşe göre yaşlanma önceden belirlenmemiştir. Hayat süresince tekrarlayan çeşitli metabolik bozuklukların toplanması ile yaşlılık olaylanır. Yani yaşlılık patolojik bir olaydır.

İki varsayımdan biri veya her ikisi birden yaşlanma mekanizmasından sorumlu olabilir.

Dr. Yavuz Özoran

KARACİĞERİN KISTİK HASTALIKLARI

Cystic Diseases of the Liver

Pinkus H. Szuchmacher, Peter Wilk

Mount Sinai Journal of Medicine, 43: 68-75, 1976.

Görülen iki karaciğer polikistik hastalığı nedeniyle karaciğerin kistik hastalıklarının etyoloji ve sınıflandırması yeniden gözden geçirilmiştir. Ender rastlanılan, konjenital soliter kistik hastalık ve polikistik hastalığın her ikisi de yanlış bir embriyolojik gelişim sonucu ortaya çıkar. Karaciğerde polikistik hastalığı olan vakaların yarısında polikistik böbrek hastalığı; büyük bir kısmında ise multipl serebrovasküler anevrizmalar ana hastalığa yandaşlık etmektedir. Kadınlarda erkeklere oranla dört kez daha sık görülmekte, yaş olarak 20-50 yaş grubunda rastlanmaktadır. Kistler küboidal veya kolumnar epitel hücreleriyle döşeli olup kapsüllüdürler. Klinikte genellikle belirti vermezler, ender olarak otopsilerde ortaya çıkarlar. Büyüklükleri çok değişik olabilir. Kist dışındaki karaciğer yapısı genellikle normaldir.

Dr. Sevgi Ahmet